

INTERNE JAARREKENING 2019

N.V. HAVENBEHEER
SURINAME

Inhoudsopgave

1. ALGEMEEN	3
2. BESPREKING VAN HET RESULTAAT	5
3. BESPREKING FINANCIËLE POSITIE	11
3.1 ALGEMEEN	11
3.2 FINANCIËLE POSITIE	12
3.3 LIQUIDITEIT EN SOLVABILITEIT	14
4. FISCALE POSITIE	16
BIJLAGEN	17
1 BALANS PER 31 DECEMBER 2019	17
2 WINST-EN VERLIESREKENING OVER 2019	19
3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2019	20
4 TOELICHTING GRONDSLAGEN BALANS EN WINST-EN VERLIESREKENING ..	21
5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2019	25
6 TOELICHTING OP DE WINST-EN VERLIESREKENING OVER 2019	36
7 OVERIGE GEGEVENS.....	40
CONTREVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	40
OVERIGE GEGEVENS (Vervolg)	43

1. ALGEMEEN

De omzet van de vennootschap bedroeg in het boekjaar USD 18,492,716 (2018: USD 17,365,849). Dit is een reële positieve groei ten opzichte van 2018 van USD 1,126,867 of te wel 6.5 procent. De totale bedrijfslasten inclusief de financiële lasten zijn ten opzichte van 2018 met een bedrag groot USD 1,419,745 of te wel 9.4 procent toegenomen van USD 15,104,999 naar USD 16,524,744 (2018: toename USD 335,615 of te wel 2.3 procent). Door deze ontwikkeling is er in het boekjaar sprake van een nettowinst van USD 1,967,972 (2018: nettowinst USD 2,260,850).

De toename van de omzet in het boekjaar is voornamelijk toe te schrijven aan de toename van de opbrengstencategorie verwerkingsheffing en de opbrengstencategorie Verhuur van ruimten (w.o. opslagcapaciteit, gebouwen en terreinen).

De toename van de totale bedrijfslasten in het boekjaar is voornamelijk toe te schrijven aan de significante toevoeging van de gevormde voorziening medische kosten na pensionering voor werknemers van de vennootschap gebaseerd op rechten zoals opgenomen in de collectieve arbeidsovereenkomst tussen de vennootschap en haar personeel ten opzichte van 2018 alsmede hogere afschrijvingen.

Per ultimo van het boekjaar zijn de nog in het vorige boekjaar onderhanden infrastructurele projecten niet gereedgekomen en zijn derhalve nog onderhanden:

- Bouw van de kade en grondverbetering te Bacovensteiger.
- Uitbreiding terrein voor afhandeling containers met inpoldering d.m.v. damwandconstructies.

Deze projecten worden gefinancierd met aannemerskredieten.

De voorbereidingen voor de verdere uitbouw van het in 2018 officieel in gebruik genomen xPort software pakket naar een Port Community Systeem (PCS) zijn in volle gang. Met betrekking tot het PCS is met het Ministerie van Buitenlandse Zaken overeengekomen dat de financiering hiervan uit de kredietlijn met India zal plaatsvinden. In het komende boekjaar zal ook de upgradering van het HRM pakket ter hand worden genomen.

Ten aanzien van het automatiseringsnetwerksysteem zal er in het komende boekjaar waarnodig upgradering plaatsvinden en vervanging van hardware van met name de servers aangezien deze hun economische levensduur reeds geruime tijd hebben bereikt.

De financiële positie van onze vennootschap vertoonde per ultimo van het boekjaar het volgende beeld:

- de liquiditeitsratio (current ratio = vlottende activa gedeeld door kortlopende schulden) nam toe met 5 procent van 58 naar 63 procent.
- de solvabiliteitsratio (verhouding Eigen vermogen met Vreemd vermogen) nam toe met 5 procent van 85 naar 90 procent.
- het totaal vermogen (balanstotaal) nam af met ca. USD 1 miljoen van ca. USD 167 miljoen naar ca. USD 166 miljoen.
- de cashflow (nettowinst plus afschrijvingen plus langlopende voorzieningen) nam toe met ca. USD 0,8 miljoen van ca. USD 8,0 miljoen naar ca. USD 8,8 miljoen.
- het netto werkkapitaal (vlottende activa minus kortlopende schulden) nam toe met ca. USD 0,1 miljoen van ca. negatief USD 9.0 miljoen naar ca. negatief USD 8.9 miljoen.
- het rendement (nettowinst ultimo van het boekjaar in procenten van het op lange termijn geïnvesteerd vermogen) nam af met 0.2 procent van 1.5 procent naar 1.3 procent.

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2019

In onderstaande overzicht wordt per categorie de (lading) volumes over het boekjaar weergegeven:

<u>Aantal containers uitgedrukt in Teu's</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Import	51.467	47.351
Export	40.355	41.449
Totaal	91.822	88.800

<u>Breakbulk Paramaribo uitgedrukt in vrachtonnen</u>		
Import	185.242	84.833
Export	14.825	10.086
Totaal	200.067	94.919

<u>Breakbulk Nickerie uitgedrukt in vrachtonnen</u>		
Import	17.613	14.876
Export	16.001	17.300
Totaal	33.614	32.176

<u>Liquidbulk Oil Jetty uitgedrukt in metrieke tonnen</u>		
Import	112.442	121.839
Export	75.725	89.078
Totaal	188.167	210.917

<u>Voertuigen uitgedrukt in vrachtonnen</u>	75.666	148.152
--	---------------	----------------

<u>Koelcontainers uitgedrukt in aansluitingsuren</u>		
Import (20 en 40 ft containers)	190.305	118.811
Export (20 en 40 ft containers)	163.829	259.102
Precool (20 en 40 ft containers)	991	1.966
Totaal	355.125	379.879

In onderstaande overzicht wordt het aantal schepen die onze havens in het boekjaar hebben aangedaan weergegeven:

<u>Aantal schepen die onze havens heeft aangedaan</u>		
Nieuwe Haven Paramaribo	770	681
Oil jetty	116	136
Haven Nickerie	370	313
Totaal	1.256	1.130

Bij de Nieuwe Haven Paramaribo gaat het voornamelijk om zeeschepen en Braziliaanse schoeners, bij de Oil jetty om olietankers en bij de Haven van Nickerie om zeeschepen en doorvoerboten. Uit het bovenstaande overzicht blijkt dat er minder schepen al onze havens hebben aangedaan.

Vaststelling jaarrekening voorgaande boekjaren

In afwachting op het besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders is het negatief nettoresultaat over 2014 van USD 4,179,054, het negatief nettoresultaat over 2015 van USD 5,626,410, het positief nettoresultaat over 2016 van USD 2,108,640 na aftrek van de statutair bepaalde toevoeging van 20 procent ad USD 421,728 voor een bedrag van USD 1,686,912, het positief netto resultaat over 2017 van USD 1,661,221 na aftrek van de statutair bepaalde toevoeging van 20 procent ad USD 332,244 voor een bedrag van USD 1,328,977 en het positief nettoresultaat over 2018 van USD 2,260,850 na aftrek van de statutair bepaalde toevoeging van 20 procent ad USD 452,170 voor een bedrag van USD 1,808,680 in het eigen vermogen onder de post 'Onverdeeld resultaat voorgaand boekjaar' opgenomen.

2. BESPREKING VAN HET RESULTAAT

Het brutoresultaat, zijnde het resultaat na financiële baten en lasten en voor belasting, is in 2019 ten opzichte van het boekjaar 2018 afgenomen met USD 292,878 of te wel 13.0 procent (2018: toename van USD 599,629 of te wel 36.1 procent). Een vergelijking tussen de twee boekjaren geeft het volgende beeld weer van de ontwikkeling van het resultaat:

	2019		2018		Mutatie 2019-2018	
	USD	%	USD	%	USD	%
Bruto-omzet	18,492,716	100.0	17,365,849	100.0	1,126,867	6.5
Afschrijvingen	5,490,375	29.7	5,106,674	29.4	383,701	7.5
Personeelskosten	6,118,356	33.1	5,069,666	29.2	1,048,690	20.7
Overige bedrijfskosten	2,590,695	14.0	2,467,706	14.2	122,989	5.0
Som der bedrijfskosten	14,199,426	76.8	12,644,046	72.8	1,555,380	12.3
Resultaat voor financiële baten en (lasten)	4,293,290	23.2	4,721,803	27.2	(428,513)	(9.1)
Financiële baten en (lasten)	(2,325,318)	(12.6)	(2,460,953)	(14.2)	135,635	(5.5)
Resultaat na financiële baten en (lasten)	1,967,972	10.6	2,260,850	13.0	(292,878)	(13.0)
Belasting over gewoon bedrijfsresultaat	-	-	-	-	-	-
Nettowinst	1,967,972	10.6	2,260,850	13.0	(292,878)	(13.0)

Algemeen

Uit bovenstaande opstelling blijkt dat ten opzichte van het voorgaande boekjaar in 2019 zowel de omzet als de totale bedrijfslasten zijn toegenomen. De toename van de omzet bedroeg USD 1,126,867 of te wel 6.5 procent. De toename van de bedrijfslasten bedroeg USD 1,555,380 gelijk aan 12.3 procent terwijl de financiële lasten afnamen met USD 135,635 of te wel 5.5 procent. Deze ontwikkelingen van de componenten van de resultatenrekening hebben geresulteerd in een afneming van het netto-resultaat met USD 292,878 of te wel 13.0 procent ten opzichte van het voorgaande boekjaar.

Bruto-omzet

De dienstverlening van de vennootschap gericht op import en export en landlordactiviteiten luiden voornamelijk in US-dollar. In het verslagjaar is er een reële bruto toename van USD 1,126,867 of te wel 6.5 procent (2018: toename USD 935,244 of te wel 5.2 procent) gerealiseerd.

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2019

In 2019 is er bij de opbrengstengroep ‘verwerkingsheffing’ een toename van USD 720,399 of te wel 8.7 procent, bij de groep ‘verhuur van ruimten’ was er een toename van USD 520,921 of te wel 7.4 procent, de groep ‘liggelden’ een toename van USD 49,884 of te wel 8.6 procent, bij de groep ‘koelcontaineropbrengsten’ een afname van USD 64,630 of te wel 6 procent, bij de groep ‘opbrengst uit levering water en electra een afname van USD 7,114 of te wel 8.9 procent, bij de groep ‘overige opbrengsten een toename van USD 4,535 of te wel 4.0 procent en bij de groep ‘Nickerie’ bedroeg de afname USD 97,128 of te wel 43.8 procent.

Bedrijfslasten

De bedrijfslasten vertoonden in het verslagjaar in totaliteit een toename van USD 1,555,380 of te wel 12.3 procent (2018: afname van USD 413,384 oftewel 3.2 procent). De kostensoort ‘Afschrijvingen’ vertoont een toename van USD 383,701, de kostensoort ‘Personeelskosten’ vertoont een toename van USD 1,048,690, de kostensoort ‘Onderhoud en reparatie, gebouwen en infrastructuur’ vertoont een toename van USD 21,987, de kostensoort Electra/water vertoont een afname van USD 11,566, de kostensoort Diensten en adviezen van derden vertoont een afname van USD 88,316, de kostensoort Gemeenschapsontwikkeling vertoont een toename van USD 19,205, de kostensoort Advertenties en reclamekosten vertoont een afname van USD 23,985, de kostensoort Aanhuur vaar- en voertuigen vertoont een toename van USD 19,557, de kostensoort ‘Voorziening debiteuren’ vertoont een toename van USD 170,906, de kostensoort Overige algemene kosten vertoont een toename van USD 34,178, terwijl van de overige 9 kostensoorten 7 een afname vertonen van in totaal USD 27,948 en 2 kostensoorten een toename van in totaal USD 8,971.

Hierna volgt een gedetailleerder beeld van de ontwikkeling van de bedrijfslasten gespecificeerd naar diverse kostencategorieën.

Kostenontwikkeling 2019 ten opzichte van 2018:

	2019	2018	Mutatie	
	USD	USD	USD	%
Afschrijvingen	5,490,375	5,106,674	383,701	7.5
Personeelskosten	6,118,356	5,069,666	1,048,690	20.7
Overige bedrijfskosten:				
Onderhoud en reparatie gebouwen, terreinen en infrastructuur	827,918	805,931	21,987	2.7
Training, opleiding en seminars	216,243	219,738	(3,495)	-1.6
Electra/ water	241,282	252,848	(11,566)	-4.6
Diensten en adviezen van derden	178,005	266,321	(88,316)	-33.2
Huisvestigingskosten	14,048	14,943	(895)	-6.0
Honorarium raad van commissarissen	91,119	88,181	2,938	3.3
Gemeenschapsontwikkeling	118,058	98,853	19,205	19.4
Kantoorkosten	125,206	132,308	(7,102)	-5.4
Aanhuur vaar- en voertuigen	31,626	12,069	19,557	162.0
Reis- en verblijfkosten	15,723	9,690	6,033	62.3
Representatiekosten	15,862	22,766	(6,904)	-30.3
Communicatiekosten	37,705	42,320	(4,615)	-10.9
Advertenties en reclamekosten	33,592	57,577	(23,985)	-41.7
Transportkosten	30,643	30,720	(77)	-0.3
Accountantskosten	41,580	46,440	(4,860)	-10.5
Voorziening debiteuren	303,977	133,071	170,906	128.4
Overige algemene kosten	268,108	233,930	34,178	14.6
	<u>14,199,426</u>	<u>12,644,046</u>	<u>1,555,380</u>	<u>12.3</u>

Onderstaand volgt een nadere uiteenzetting van de ontwikkelingen van de diverse kostencategorieën.

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten namen in 2019 met 7.5 procent of te wel USD 383,701 toe van USD 5,106,674 naar USD 5,490,375 (2018: toename USD 190,229 of te wel 3.9 procent). De voornaamste verklaring voor deze lastenstijging in het verslagjaar is toe te schrijven aan een volle jaarafschrijving voor een bedrag van USD 495,109 op het in het vorige boekjaar gereedgekomen project opslagterrein abattoir fase 2. In het vorige boekjaar was er sprake van (deel) afschrijvingen op dit project voor een bedrag van USD 123,777 hetgeen een last van USD 371,332 heeft veroorzaakt.

Personeelskosten

De post 'personeelskosten' vertoont in het verslagjaar ten opzichte van boekjaar 2018 een toename van USD 1,048,690 of te wel 20.7 procent (2018: toename USD 700,710 of te wel 12.1 procent).

De stijging van het kostencomponent 'lonen, salarissen, vakantietoeslag, gratificaties en jubilea' met USD 55,815 werd gevormd door de toename van de posten primaire lonen en salarissen met USD 65,253 (inclusief salarissen tijdelijke dienst), de toename van de jubileumuitkering met USD 9,293 en de afname van de vakantiegelden met USD 6,655, de afname van de post gratificatie-uitkering met USD 12,074. Het kostencomponent overwerk nam toe met een bedrag van USD 19,487 of te wel 11%.

De toename van het kostencomponent 'kostenvergoedingen en toelagen' met USD 37,166 werd gevormd door de afname van de posten onbelaste toelage van USD 1,995,- en ploegentoeslag van USD 736 en de toename van de postenkleding & schoeisel met USD 34,789, de vervoerskosten met USD 4,125 en de kostenvergoeding met USD 983.

De toename van het kostencomponent sociale lasten inclusief pensioenkosten met USD 200,196 werd gevormd door de toename van de posten kinderbijslag met USD 1,566, pensioenkosten met USD 143,518, voorziening onderstand en gepensioneerden met USD 55,473 en de afname van de post ongevallen verzekering met USD 361.

De kostencomponenten medische kosten en overige personeelskosten namen toe met respectievelijk USD 633,875 en USD 102,151. In het verslagjaar is een bedrag van USD 801,686 aan de voorzieningen voor medische kosten na pensionering toegevoegd (2018: toevoeging ca. USD 208,021).

De gemiddelde personeelskosten bedroegen in 2019 USD 33,072 per persoon bij een gemiddelde bemensing van 185 personen (2018: USD 26,824 bij een gemiddeld aantal personeelsleden van 189 personen).

Overige bedrijfskosten

Deze kostenpost nam in het verslagjaar met USD 122,989 of te wel 5.0 procent toe van USD 2,467,706 in 2018 naar USD 2,590,695 (2018: toename USD 97,099 of te wel 4.1 procent). Binnen deze kostengroep is er echter sprake van toename alsook afname van kostensoorten, waarbij de toename groter was. De afname van de kosten is toe te schrijven aan kostenbesparende maatregelen door de vennootschap, afname van ondersteunende activiteiten bij de projecten in uitvoering alsook de beïnvloeding als gevolg van de stijging van de wisselkoersverhouding tussen de USD en de SRD waardoor SRD gebonden kosten voordelig zijn uitgevallen.

Onderstaand volgt een nadere uiteenzetting van de ontwikkelingen van de verschillende kostensoorten:

Onderhoud en reparatie gebouwen, terreinen en infrastructuur

Deze kostencategorie is in het verslagjaar ten opzichte van 2018 toegenomen met USD 21,987 of te wel 2.7 procent (2018: toename USD 32,287 of te wel 4.2 procent). De toename van deze kostencategorie is voornamelijk toe te schrijven aan (reguliere) onderhouds- en reparatie kosten.

Voor onderhoud van infrastructuur, kade en emplacement wordt jaarlijks een bedrag van USD 503,061 opgenomen in een voorziening voor groot onderhoud en is gebaseerd op 1 procent van de projectkosten van de 1^e fase van het rehabilitatieproject.

Training, opleiding en seminars

Deze kostenpost is in het verslagjaar ten opzichte van 2018 afgenomen met USD 3,495 of te wel 1.6 procent (2018: toename USD 29,597 of te wel 15.6 procent). In het verslagjaar is de deelname van de lokale trainingen toegenomen met USD 1,641 en de buitenlandse deelname aan seminars, workshops e.d. is afgenomen met USD 5,136 dan het voorgaande boekjaar.

Electra en water

Deze kostenpost is in het verslagjaar ten opzichte van 2018 afgenomen met USD 11,566 of te wel 4.6 procent (2018: afname USD 24,387 of te wel 8.8 procent). In het verslagjaar is de post 'Electra' afgenomen met USD 9,892 hetgeen voornamelijk is toe te schrijven aan de daling van het aantal aansluitingsuren van koelcontainers ten opzichte van het vorige boekjaar.

De kostenpost 'water' bestaat uit normaal waterverbruik binnen het havencomplex en waterleveringen aan schepen. Het normaal waterverbruik nam af met USD 206 en de waterleveringen aan schepen namen af met USD 1,468 door de afname van leveringen van water aan schepen die onze haven hebben aangedaan. De kosten voor waterleveringen aan de schepen worden voor het brutobedrag doorbelast aan de scheepsagenten.

Diensten en adviezen van derden

De kostenpost 'Diensten en adviezen van derden' is in het verslagjaar ten opzichte van 2018 afgenomen met USD 88,316 of te wel 33.2 procent (2018: toename USD 64,879 of te wel 32.2 procent). De afname in het verslagjaar is voornamelijk toe te schrijven aan het komen wegvallen in het verslagjaar van in het vorige boekjaar verrichtte extra werkzaamheden van de HRM-consultant Shyamnarain Associates voor een bedrag van USD 25,172, honorarium van USD 35,000 aan de consultant Henderson Intl. voor adviezen op het gebied van de medische verzekering, honorarium van USD 9,000 aan de heer Ford voor het Albina project en een bedrag van USD 9,990 aan RR consultancy voor het plegen van een loononderzoek.

Huisvestingskosten

Deze kostenpost is in het verslagjaar ten opzichte van 2018 afgenomen met USD 895 of te wel 6.0 procent (2018: afname USD 28,625 of te wel 65.7 procent).

Honorarium Raad van Commissarissen

Het honorarium van de Raad van Commissarissen is in het verslagjaar ten opzichte van 2018 toegenomen met USD 2,938 of te wel 3.3 procent (2018: toename USD 44,493 of te wel 101.8 procent). De toename houdt verband met een extra uitkering van 0.5 maand renummeratie in het verslagjaar ten opzichte van het vorige boekjaar.

Gemeenschapontwikkeling

Deze kosten betreffen donaties en sponsoring aan de gemeenschap, alsmede het beleidsmatig ondersteunen van overheidsinstanties. Deze post is in het verslagjaar ten opzichte van 2018 toegenomen met USD 19,205 of te wel 19.4 procent (2018: toename USD 58,168 of te wel 143.0 procent).

Kantoorkosten

Deze kostenpost is in het verslagjaar ten opzichte van 2018 afgenomen met USD 7,102 of te wel 5.4 procent (2018: toename USD 16,121 of te wel 13.9 procent). De afname in het verslagjaar is veroorzaakt door de

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2019

afname van de post automatiseringskosten met een bedrag van USD 16,812 en de post kantoorbenodigdheden voor een bedrag van USD 2,216 welke enigszins is afgevlakt door de toename van de posten overige kantoorkosten en aanschaf klein inventarissen voor respectievelijk USD 11,742 en USD 184.

Aanhuur vaar- en voertuigen

Deze kostenpost is in het verslagjaar ten opzichte van 2018 toegenomen met USD 19,557 of te wel 162.0 procent (2018: toename USD 4,004 of te wel 49.6 procent). De toename in het verslagjaar is voornamelijk toe te schrijven aan het huren van auto's ten behoeve van stafleden bij het tijdelijk komen weg te vallen van hun bedrijfsvoertuig en het huren van ander equipment.

Reis- en verblijfkosten

Deze kostenpost is in het verslagjaar ten opzichte van 2018 toegenomen met USD 6,033 of te wel 62.3 procent (2018: afname USD 633 of te wel 6.1 procent). De reis- en verblijfkosten bestaan voornamelijk uit het brengen van werkbezoeken aan Haven Nickerie, detachering van een security medewerker en het bijwonen van onder andere het bijwonen van raadsvergaderingen in Paramaribo door het raadslid de heer K. Donk.

Representatiekosten

Deze kostenpost is in het verslagjaar ten opzichte van 2018 afgenomen met USD 6,904 of te wel 30.3 procent (2018: toename USD 361 of te wel 1.6 procent). De afname in het verslagjaar is voornamelijk toe te schrijven aan onder andere het minder uitgeven voor kosten van drank en voeding bestemd voor de verschillende meetings en relatiegeschenken aan derden.

Communicatiekosten

Deze kostenpost is in het verslagjaar ten opzichte van 2018 afgenomen met USD 4,615 of te wel 10.9 procent (2018: afname USD 5,116 of te wel 10.8 procent). De afname is voornamelijk toe te schrijven aan minder verbruik van telefoonkosten bij buitenlandse reizen.

Advertentie en reclamekosten

Deze kostenpost is in het verslagjaar ten opzichte van 2018 afgenomen met USD 23,985 of te wel 41.7 procent (2018: toename USD 15,551 of te wel 37.0 procent). De afname in het verslagjaar is voornamelijk toe te schrijven aan de daling van de post advertentie en reclamekosten met USD 22,733 door het komen wegvallen van de aanschaf van promomateriaal in het vorige boekjaar en door de afname van de post abonnementen en contributies voor een bedrag van USD 1,252.

Transportkosten

Deze kostenpost is in het verslagjaar ten opzichte van 2018 lichtelijk afgenomen met USD 77 of te wel 0.3 procent (2018: toename USD 5,744 of te wel 23.0 procent).

Accountantskosten

Deze kostenpost is in het verslagjaar ten opzichte van 2018 afgenomen met USD 4,860 of te wel 10.5 procent (2018: toename USD 8,640 of te wel 22.9 procent). De afname in het verslagjaar is toe te schrijven aan de lagere jaarlijkse controle kosten door het aantrekken van een nieuwe externe accountant.

Voorziening Debiteuren

Deze kostenpost is in het verslagjaar ten opzichte van 2018 toegenomen met USD 170,906 of te wel 128.4 procent (2018: afname USD 141,821 of te wel 51.6 procent). De toename in het verslagjaar is voornamelijk toe te schrijven aan de getroffen voorziening van onder andere de vorderingen op de Overheid voor verhuur van gebouwen en een voorziening op de vordering in de zaak van Inovative Technologies N.V./ Iroads in hoger beroep.

Overige algemene kosten

Deze kostenpost is in het verslagjaar ten opzichte van 2018 toegenomen met USD 34,178 of te wel 14.6 procent (2018: toename USD 17,834 of te wel 8.3 procent). De toename in het verslagjaar is voornamelijk toe

te schrijven aan betaalde projectkosten groot USD 29,007 aan CITE N.V. voor de aanleg van een korjalen terminal te Albina welke geen voortgang heeft gehad.

3. BESPREKING FINANCIËLE POSITIE

3.1 ALGEMEEN

In paragraaf 3.2 wordt de financiële positie per einde boekjaar besproken aan de hand van een analyse van het netto werkkapitaal per balansdatum en de herkomst en besteding der middelen. De liquiditeits- en solvabiliteitspositie alsook de ontwikkeling daarvan worden in de paragraaf 3.3 besproken.

Bij het beoordelen van de financiële positie, met name de liquiditeit moet mede in aanmerking worden genomen de invloed daarop van de investeringen in de Haven te Paramaribo, de Haven in Nieuw Nickerie en de Haven in Albina.

De Haven in Paramaribo is door tussenkomst van de Overheid gefinancierd met schenkingsmiddelen van de Europese Gemeenschap, de Haven van Nickerie door de Islamic Development Bank en de Haven in Albina met nagenoeg eigen middelen. Doordat de eerstgenoemde haven goede resultaten oplevert en er geen rente of aflossingen behoeven te worden betaald ontstaat uit de winst en de afschrijvingen een zeer comfortabele cashflow. Het Havenbedrijf heeft evenwel de modaliteit aanvaard voldoende middelen opzij te leggen, c.q. te reserveren voor groot onderhoud van de haven en de opbouw van een investeringsfonds om op langere termijn belangrijke vervangingen te financieren. Vooralsnog is de cashflow gebruikt voor het doen van aflossingen op bankleningen, aannemerskredieten, de bouw van de Haven in Albina en herinvesteringen.

Verwachtbaar is echter, onder de conditie dat de lopende investeringen voldoende cashflow opleveren, dat als de leningen/kredieten zijn afgelost en de investeringen afnemen en er uit de afschrijvingen een liquiditeiten massa zal ontstaan die in een investeringsfonds zal moeten worden belegd. Op langere termijn dient dus rekening te worden gehouden met vervangingsinvesteringen, verdere modernisering en uitbouw van de haven.

Anderzijds is een bedreiging van de cashflow in de haven te Nieuw Nickerie voor walfaciliteiten en baggerwerkzaamheden geschat op ca. USD 10 miljoen om deze werkbaar te maken, terwijl de toereikendheid van de terugverdien capaciteit onzeker is. Zowel een mogelijke verlieslatende positie als het moeten betalen van de rente en aflossingen bedreigen de liquiditeit.

Hierbij wordt de kanttekening geplaatst dat de investeringen in Nieuw Nickerie meer moeten worden gezien als een investering uit hoofde van ontwikkeling van het district, dan als een cashcow voor het Havenbedrijf. Er zal dan ook naar een oplossing moeten worden gezocht die het ontstaan van kruissubsidiëring voorkomt, zowel in de sfeer van exploitatie als van financiering.

3.2 FINANCIËLE POSITIE

Netto werkkapitaal

In het volgende overzicht wordt de financiële positie besproken per 31 december 2019. Dit overzicht richt zich in het bijzonder op de samenstelling van het beschikbare kapitaal voor de financiering van de vlottende middelen. De onderstaande gegevens zijn ontleend aan de balans zoals opgenomen in bijlage 1 bij dit rapport.

	2019	2018
	USD	USD
Op lange termijn		
-beschikbaar		
Eigen vermogen	78,584,811	76,616,839
Voorzieningen	11,430,852	10,105,414
Langlopende schulden	51,117,175	58,089,944
Totaal beschikbare middelen lange termijn (A)	141,132,838	144,812,197
-vastgelegd		
Immateriële en materiële vaste activa	150,096,647	153,870,918
Financiële vaste activa	3,628	3,682
Totaal vastgelegde middelen lange termijn (B)	150,100,275	153,874,600
Netto werkkapitaal (C=A-B)	(8,967,437)	(9,062,403)
Op korte termijn		
-beschikbaar		
Overige schulden	24,473,051	21,822,206
Totaal beschikbare middelen korte termijn (D)	24,473,051	21,822,206
-aanwending		
Handelsdebiteuren	3,448,406	2,950,549
Overige vorderingen	3,294,971	2,885,556
Totaal aangewende middelen korte termijn (E)	6,743,377	5,836,105
Beschikbare liquide middelen (F=C+D-E)	8,762,237	6,923,698

Het netto werkkapitaal van de vennootschap vertoont ultimo het verslagjaar ten opzichte van de stand per eind 2018 een toename. Zowel de lange termijn middelen alsook de lange termijn besteding vertonen een afname per jaareind 2019. De daling van de beschikbare fondsen op lange termijn ten opzichte van de langlopende investeringen is groter en heeft geleid tot een toeneming van het werkkapitaal met USD 94,966 (2018: toeneming USD 134,008). De beschikbare middelen op korte termijn zijn ten opzichte van het vorige jaar afgenomen, terwijl het beslag daarop niet evenredig meegroeide, waardoor de liquide middelen met USD 1,838,539 (2018: toename USD 2,728,850) zijn toegenomen.

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2019

Herkomst en besteding der middelen

Het verloop van de financiële middelen gedurende 2019 resulterende in een liquiditeitstoename van USD 1,838,539 en wordt met behulp van de onderstaande 'staat van herkomst en besteding der middelen' geïllustreerd. De onderhavige gegevens zijn ontleend aan de balans en resultatenrekening zoals opgenomen in de bijlagen 1 tot en met 4 bij dit rapport.

Staat van herkomst en besteding van middelen		2019	2018
		USD	USD
Herkomst lange termijn middelen			
Nettowinst		1,967,972	2,260,850
Afschrijving immateriële en materiële vaste activa		5,490,375	5,106,674
Voorziening		1,325,438	676,310
Toeneming algemeen reservefonds		-	-
Toeneming langlopende schulden		(6,972,769)	34,104
Afneming langlopende vorderingen		-	-
Herkomst lange termijn middelen	(A)	1,811,016	8,077,848
Besteding lange termijn middelen			
Toeneming langlopende vorderingen		(54)	(135)
Netto-investering materiele vaste activa		1,716,104	7,943,975
Besteding lange termijn middelen	(B)	1,716,050	7,943,840
Mutatie werkkapitaal	(C=A-B)	94,966	134,008
Herkomst korte termijn middelen			
Toeneming overige schulden korte termijn		2,650,845	2,497,650
Afneming handelsdebiteuren		-	73,656
Afneming overige vorderingen		-	23,536
Herkomst korte termijn middelen	(D)	2,650,845	2,594,842
Besteding korte termijn middelen			
Toeneming handelsdebiteuren		497,857	-
Toeneming overige vorderingen		409,415	-
Besteding korte termijn middelen	(E)	907,272	-
Mutatie beschikbare middelen	(F=C+D-E)	1,838,539	2,728,850

Uit bovenstaande overzicht blijkt dat er sprake is van een liquiditeitstoename als gevolg van een positieve cashflow van USD 8,783,785 (2018: USD 8,043,834 (netto winst plus afschrijvingen plus langlopende voorzieningen) waarbij vermeld dient te worden dat er ook geen winstuitkeringen zijn gedaan. Het op lange termijn beschikbaar gekomen bedrag werd aangewend voor het doen van investeringen, ter vergelijking groot USD 1,716,050 maar bleek meer dan voldoende te zijn waardoor er geen beslag werd gelegd op de bestaande middelen ondanks de kortlopende schulden minder toenamen dan de vorderingen.

3.3 LIQUIDITEIT EN SOLVABILITEIT

In de volgende twee overzichten wordt de liquiditeitspositie per einde boekjaar weergegeven met behulp van het werkkapitaal en een liquiditeitsratio.

Per balansdatum geeft de ondernemingsliquiditeit het volgende beeld weer:

	2019	2018
	USD	USD
Vlottende activa		
Vorderingen	3,448,406	2,950,549
Overige vorderingen	3,294,971	2,885,556
Liquide middelen	8,762,237	6,923,698
Bruto-vlottend actief (A)	15,505,614	12,759,803
Af: kortlopende schulden (B)	(24,473,051)	(21,822,206)
Netto-vlottend actief (C = A - B)	(8,967,437)	(9,062,403)
 <i>Current ratio</i>	 0.63	 0.58

De liquiditeitspositie kan beter worden begrepen bij een nadere analyse van de schulden op korte termijn. Hiertoe wordt het onderstaande overzicht gegeven:

	2019	2018
	USD	USD
Diverse schulden	7,041,488	5,824,524
Verplichtingen inzake lopende projecten	-	36,451
Verplichtingen baggerproject	-	-
Kortlopend deel langlopende schulden	-	-
Projectfinanciering	17,431,563	15,961,231
	24,473,051	21,822,206

Ten opzichte van het vorige boekjaar vertoonde zowel het bruto vlottend actief als de kortlopende schulden een toename, waarbij het vlottend actief een relatieve stijging van ca. 22 procent (2018: toename ca. 26 procent) vertoont. De vlottende schulden vertoonden een relatieve stijging van ca. 12 procent (2018: toename ca.13 procent). De kortlopende schulden namen in het verslagjaar toe met USD 2,650,845 (2018: toename USD 2,497,650).

De diverse schulden -nog te betalen kosten op korte termijn vertoonden een stijging van USD 1,216,964 (2018: toename USD 740,090) inclusief de toename van de te betalen rentekosten op de langlopende leningen van de Republiek Suriname/ Islamic Development Bank voor een totaal bedrag van USD 534,371 (2018: USD 540,339), een toename van de overige schulden van USD 682,593 (2018: toename USD 199,751) en het binnen 1 jaar af te lossen deel van de langlopende schulden met USD 1,470,332 steeg (2018: USD 1,991,708). De overige verplichtingen inzake projecten zijn afgenomen met USD 36,451 (2018: USD 234,148).

Uit deze analyse blijkt dat de liquiditeit op korte termijn in zeer geringe mate betrekking heeft op de dagelijkse gang van zaken, maar meer op de afwikkeling van projectfinanciering.

De current ratio per jaareinde 2019 vertoonde een positieve groei van 5 procent (2018: positief 6 procent) van 58 naar 63 procent. In het licht van bovenstaande analyse geeft deze ratio evenwel niet voldoende zicht op de

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2019

liquiditeit, omdat deze meer is gebaseerd op de veronderstelling dat schulden worden afgelost uit de omloop van de kortlopende bezittingen, zoals debiteuren.

Gezien een belangrijk deel van de kortlopende schulden de projecten betreft is het vooral de cashflow ofwel de winstgevendheid die de liquiditeit van de vennootschap bepaalt. Anderzijds is het gewenst dat de opbrengsten zeer snel in kaswaarden worden omgezet. Een belangrijke indicator voor de liquiditeit van het bedrijf moet derhalve meer worden gezocht in de debtcapacity, bijvoorbeeld de ontwikkeling van de cashflow ten opzichte van de langlopende verplichtingen inclusief het kortlopend deel. Ultimo 2019 bedroeg de cashflow 13 procent van genoemde schulden en ultimo 2018 11 procent. Er is sprake van een verbetering.

Solvabiliteit

In de afgelopen jaren vertoont de ontwikkeling van het eigen en vreemd vermogen in relatie tot het totaal vermogen van de vennootschap het onderstaande beeld. In het verslagjaar is het eigen vermogen ten opzichte van voorgaand boekjaar met USD 1,967,972 of te wel 2.6 procent toegenomen (2018: USD 2.3 miljoen toename, 2017: USD 1.7 miljoen toename, 2016: USD 2.1 miljoen toename, 2015: USD 5.6 miljoen afname, 2014: USD 4.2 miljoen toename 2013: USD 1.1 miljoen, 2012: USD 1.7 miljoen, 2011: USD 7.1 miljoen, 2010: USD 9.2 miljoen, 2009: USD 17.0 miljoen, 2008: USD 14.4 miljoen en 2007: USD 14.7 miljoen). Het vreemd vermogen ultimo 2019 is toegenomen met USD 2,996,486 of te wel 3.3 procent (2018: toename USD 3,207,974 of te wel 3.7 procent). Er heeft een verschuiving van 1.5 procent plaatsgevonden tussen het eigen vermogen en het vreemd vermogen. Het aandeel van het eigen vermogen is met 1.5 procent toegenomen en het vreemd vermogen is met 1.5 procent afgenomen in het totaal vermogen.

	2019		2018	
	USD	%	USD	%
Eigen vermogen	78,584,811	47.5	76,616,839	46.0
Voorzieningen	11,430,852	6.9	10,105,414	6.1
Langlopende schulden	51,117,175	30.9	58,089,944	34.9
Kortlopende schulden	24,473,051	14.8	21,822,206	13.1
Vreemd vermogen	87,021,078	52.5	90,017,564	54.0
Totaal vermogen	165,605,889	100	166,634,403	100

Indien uit boven aangegeven standen per ultimo boekjaar een andere solvabiliteitsindicator wordt afgeleid, dan geeft de ontwikkeling van het eigen vermogen in relatie tot het vreemd vermogen het volgende beeld weer:

	2019	2018
<i>Eigen vermogen/vreemd vermogen</i>	0.90	0.85

Uit de bovenstaande financiële analyse blijkt dat de liquiditeitspositie is verbeterd en de solvabiliteit van de vennootschap achteruit is gegaan ten opzichte van voorgaand boekjaar. De cashflow ten opzichte van de langlopende schulden laat een gelijkblijvende ontwikkeling zien. Hierbij kan worden aangetekend dat de volledige nettowinst over het boekjaar 2018 in het eigen vermogen is verwerkt. Tenslotte kan worden aangetekend dat gelet op het lage rendement, de nettowinst ultimo van het boekjaar positief 1.3 procent (2018: positief 1.5 procent) bedroeg van het netto op lange termijn geïnvesteerd vermogen, de winstgevendheid bij een meer intensieve benutting van de beschikbare capaciteit verder kan en zal moeten verbeteren.

4. FISCALE POSITIE

Vanwege verrekening van de winst met compensabele verliezen is over het boekjaar geen inkomstenbelasting verschuldigd. Het fiscale verlies over 2014 en 2015 is gedurende 7 jaar verrekenbaar met toekomstige winsten.

Boekjaar	Fiscaal		Voorziening	Betalingen		Saldo voorziening	
	Belastbaar	Tarief					
	bedrag			2019	t/m 2019	2019	2018
	USD	%	USD	USD	USD	USD	USD
1981-2003			1,330,808	-	1,334,971	(4,163)	(4,163)
2004	645,099	36	232,236	-	232,236	-	-
2005	610,367	36	219,732	-	219,732	-	-
2006	329,600	36	118,656	-	232,292	(113,636)	(113,636)
2007	(250,830)	36	-	-	-	-	-
2008	(117,460)	36	-	-	-	-	-
2009	(31,414)	36	-	-	-	-	-
2010	1,436,939	36	517,298	-	517,298	-	-
2011	1,469,682	36	529,085	-	751,052	(221,967)	(221,967)
2012	2,706,296	36	974,267	-	974,267	-	-
2013	1,754,669	36	631,681	-	695,044	(63,363)	(63,363)
2014	(4,179,054)	36		-	145,904	(145,904)	(145,904)
2015	(5,626,410)	36			634,697	(634,697)	(634,697)
2016	2,108,940	36					
2017	1,661,221	36					
2018	2,260,850	36					
2019	1,967,972	36	-	-	-	-	-
			4,553,763	-	5,737,493	(1,183,730)	(1,183,730)

De opbouw van de te vorderen inkomstenbelasting ultimo 2019 ziet er als volgt uit:

Deze post regardeert alleen de voorziening voor inkomstenbelasting voor lichamen; de overige verplichtingen aan de fiscus zijn onder het hoofd 'overige schulden' opgenomen. Het inkomstenbelasting tarief voor 2019 bedraagt 36 procent (2018: idem).

Per ultimo boekjaar heeft de vennootschap per saldo een vordering op de fiscus voor een bedrag van USD 1,183,730 (2018: vordering USD 1,183,730) zijnde de vorderingen op de fiscus welke zijn ontstaan doordat er over de boekjaren 2003, 2006, 2011, 2013, 2014 en 2015 op basis van de voorlopige aangifte van inkomstenbelasting meer is afgedragen dan de finale verplichting. De vordering over 2003 bedraagt USD 4,163, over 2006 USD 113,636, over 2011 USD 221,967, over 2013 USD 63,363, over 2014 USD 145,904 en over 2015 USD 634,697. De vennootschap heeft van de fiscus aanslagen ontvangen met betrekking tot de boekjaren 1994 tot en met 2001 welke afwijken van de in de jaarrekening opgenomen voorziening over deze boekjaren.

Deze vordering is opgenomen onder de post overige vorderingen.

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2019

BIJLAGEN

1 BALANS PER 31 DECEMBER 2019

(Na toevoeging aan algemeen reservefonds en vóór overige winstbestemming)

Activa

	<u>31 – 12 – 2019</u>		<u>31 – 12 – 2018</u>	
	USD	USD	USD	USD
VASTE ACTIVA				
Immateriële vaste activa	242,747		272,960	
Materiële vaste activa	149,853,900		153,597,958	
Financiële vaste activa	<u>3,628</u>		<u>3,682</u>	
		150,100,275		153,874,600
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen	3,448,406		2,950,549	
Overige vorderingen en overlopende Activa	3,294,971		2,885,556	
Liquide middelen	<u>8,762,237</u>		<u>6,923,698</u>	
		15,505,614		12,759,803
		<u>165,605,889</u>		<u>166,634,403</u>

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2019

Passiva

	31 – 12 – 2019		31 – 12 – 2018	
	USD	USD	USD	USD
Eigen vermogen				
Geplaatst en gestort kapitaal	9,038		9,038	
Algemeen reservefonds	81,982,050		81,588,456	
Onverdeeld resultaat voorgaande boekjaren	(4,980,655)		(6,789,335)	
Resultaat boekjaar	<u>1,574,378</u>		<u>1,808,680</u>	
		78,584,811		76,616,839
Voorzieningen		11,430,852		10,105,414
Langlopende schulden		51,117,175		58,089,944
Kortlopende schulden		24,473,051		21,822,206
		<u>165,605,889</u>		<u>166,634,403</u>

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2019

2 WINST-EN VERLIESREKENING OVER 2019

	<u>2019</u> USD	<u>2018</u> USD
Bruto-omzet	18,492,716	17,365,849
Afschrijvingen	5,490,375	5,106,674
Personeelskosten	6,118,356	5,069,666
Overige bedrijfskosten	2,590,695	2,467,706
Som der bedrijfslasten	14,199,426	12,644,046
Resultaat vóór financiële baten en lasten	4,293,290	4,721,803
Financiële baten en (lasten)	<u>(2,325,318)</u>	<u>(2,460,953)</u>
Resultaat na financiële baten en lasten	1,967,972	2,260,850
Belasting over gewoon bedrijfsresultaat		
Nettowinst	<u>1,967,972</u>	<u>2,260,850</u>

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2019

3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2019

Het verloop van de financiële middelen gedurende 2019 kan worden geïllustreerd met behulp van het onderstaande kasstroomoverzicht dat via de indirecte methode is opgesteld:

	2019 USD	2018 USD
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Nettowinst	1,967,972	2,260,850
Afschrijvingen	5,490,375	5,106,674
	<u>7,458,347</u>	<u>7,367,524</u>
Voorzieningen	1,325,438	676,310
Cashflow	<u>8,783,785</u>	<u>8,043,834</u>
(Toeneming)/afnemings handelsvorderingen	(497,857)	73,656
(Toeneming)/afnemings overige vorderingen	(409,415)	23,536
Toeneming overige schulden	2,650,845	2,497,650
	<u>10,527,358</u>	<u>10,638,676</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Netto-investeringen in materiële vaste activa	<u>(1,716,104)</u>	<u>(7,943,975)</u>
	8,811,254	2,694,701
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
(Toeneming)/afnemings langlopende vorderingen	54	135
Toeneming langlopende schulden	<u>(6,972,769)</u>	<u>34,014</u>
	1,838,539	2,728,850
Netto kasstroom	<u>1,838,539</u>	<u>2,728,850</u>
Saldo liquide middelen voorgaand boekjaar	6,923,698	4,194,848
Saldo liquide middelen boekjaar	<u>8,762,237</u>	<u>6,923,698</u>

4 TOELICHTING GRONDSLAGEN BALANS EN WINST-EN VERLIESREKENING

ALGEMENE GRONDSLAGEN

ALGEMENE TOELICHTING

Oprichting en activiteiten

N.V. Havenbeheer Suriname werd opgericht op 11 november 1971. N.V. Havenbeheer Suriname is verantwoordelijk voor het beheer van de Nieuwe Haven (Haven van Paramaribo), de oliesteiger en de haven van Nieuw Nickerie.

N.V. Havenbeheer Suriname is de “landlord” die voorziet in haveninfrastructuur, regelgeving en voldoet aan internationale normen. De verwerking van lading is een exclusieve activiteit van particuliere terminal operators. Zoals uiteengezet in de statuten, opereert N.V. Havenbeheer Suriname alleen op het gebied van de “droge” haveninfrastructuur.

Belangrijkste taken en dienstverlening

- Het leveren van kwalitatief hoogstaande diensten en het creëren van een ondernemingsvriendelijk klimaat binnen het havengebied.
- Zorgdragen voor de constructie en het onderhoud van haveninfrastructuur.
- Het garanderen van een veilig, vlot en milieu-verantwoord beheer van het vervoer van lading binnen het havengebied.
- Voorzien in kade-infrastructuur.
- Terminal verhuur.
- Bunkerdiensten (brandstof en drinkwater).
- Verwerking van scheepsafval.
- Reeferfaciliteiten (119 reefer plugs).
- Verhuur van terreinen en kantoorruimte.

Gebruik van schattingen

Voor het maken van deze jaarrekening zijn schattingen, aannames en veronderstellingen gehanteerd die van invloed zijn op verantwoorde bedragen en op de niet in de balans opgenomen verplichtingen. Dit betreft in het bijzonder de gebruiksduren van de materiële vaste activa, bijzondere waardeverminderingen van activa en de omvang van voorzieningen. De schattingen, aannames en veronderstellingen die zijn gemaakt, zijn gebaseerd op marktgegevens, kennis, ervaring uit het verleden en andere factoren die onder de gegeven omstandigheden als redelijk worden beschouwd.

De werkelijke resultaten kunnen echter afwijken van de gemaakte schattingen. Schattingen, aannames en veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Schattingswijzigingen worden verwerkt in de periode waarin de schattingen worden herzien indien de wijzigingen alleen op deze periode betrekking hebben. Voor zover de schattingswijziging betrekking heeft op toekomstige perioden vindt wijziging prospectief plaats in de hiervoor relevante perioden. Eventuele bijzonderheden ten aanzien van schattingen, aannames en veronderstellingen zijn hierna opgenomen bij de toelichting van de resultaat- en balansposten.

Alle activa en passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde, tenzij in navolgende toelichting anders is vermeld. In de winst- en verliesrekening worden baten en lasten verantwoord welke gedurende het boekjaar uit de bedrijfsactiviteiten voortvloeien.

Toegepaste standaarden en continuïteit

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving, uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

GRONDSLAG VALUTA-OMREKENING IN DE USD-ADMINISTRATIE

Vreemde valuta posten in de USD- administratie, waaronder de Surinaamse Dollar, de EURO en de Islamic Dinar (ID) worden ultimo verslagjaar omgerekend tegen de daarvoor geldende voorschriften en/of wisselkoersnotering van de Centrale Bank van Suriname. Transacties in vreemde valuta gedurende het boekjaar worden afgerekend tegen de op dat moment geldende wisselkoers. Ultimo 2019 is de omrekeningskoers voor de SRD en Euro volgens de Centrale Bank van Suriname voor: SRD 7.52 = USD 1 en EURO 1 = USD 1.2340 en ID 1 = USD 1.384030 (2018: SRD 7.52 = USD 1 en EURO 1 = USD 1.1450 en ID = USD 1.39079).

Voor een deel van de (langlopende) schulden in SRD en ID is vanaf ultimo 2011 de omrekeningskoers gehandhaafd voor de SRD op 2.78 en voor de ID vanaf ultimo 2013 op 1.54 waarbij koersresultaten worden verwerkt op het moment dat aflossingen plaatsvinden gedurende de looptijd van de lening. Deze koersresultaten van het SRD gedeelte worden onder de rentelasten opgenomen, terwijl van het ID gedeelte onder de post koersverschillen worden opgenomen.

Onderstaand volgt een nadere uiteenzetting van de grondslagen.

VERGELIJKENDE CIJFERS

Voor zover de wijze van rubricering over 2019 afwijkt van die van 2018 zijn de ter vergelijking opgenomen cijfers aangepast. Eventuele herrubricering heeft geen effect op het resultaat gehad.

GRONDSLAGEN VAN BALANSWAARDERING

Immateriële vaste activa

De post 'immateriële vaste activa' betreft de geschatte gekapitaliseerde erfpachtcanon van het bij oprichting in erfpacht verkregen terrein, groot 60.5 ha. Op de geschatte gekapitaliseerde erfpachtcanon wordt afgeschreven over de looptijd van het recht van erfpacht, d.i. 75 jaar.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa werden wat betreft de infrastructuur en de gebouwen deels gewaardeerd tegen actuele waarde en deels tegen de kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- en vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in staat te krijgen voor het beoogde gebruik. Op materiële vaste activa in uitvoering (onderhanden investeringen) wordt niet afgeschreven. Ultimo verslagjaar is de resterende boekwaarde gebaseerd op de kostprijs. De overige materiële vaste activa worden ook tegen de kostprijs gewaardeerd.

Jaarlijks wordt de historische verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen volgens de lineaire methode gebaseerd op de verwachte economische levensduur. Bij de berekening van de afschrijvingen wordt geen rekening gehouden met restwaarden van de activa. De afschrijvingstermijnen zijn in hoofdlijnen als volgt bepaald per activagroep:

Activagroep	Infrastructuur	Gebouwen en opstallen	Vervoermiddelen	Bedrijfsmiddelen
Afschrijvingstermijn	30-40 jaar	20-30 jaar	3-5 jaar	2-5 jaar

Het bedrijfsterrein groot 60,5 ha, waarvoor het recht van erfpacht is verkregen bij de oprichting van de vennootschap, is niet geactiveerd. Over de grondwaarde van de verkregen danwel verworven terreinen, wordt niet afgeschreven, behoudens de met de verkrijging of verwerving samenhangende kosten waaronder notariële kosten.

Financiële vaste activa

Onder deze post worden verwerkt de aan het personeel verstrekte lange termijn kredieten alsook andere langlopende vorderingen op derden. De vorderingen zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

Vorderingen

De vorderingen betreffen kortlopende vorderingen en worden opgenomen tegen de nominale waarde. Wat betreft de vorderingen op handelsdebiteuren en overige vorderingen wordt rekening gehouden met een mogelijke deconfiture en wordt een voorziening terzake gevormd uitgaande van honderd procent van vorderingen ouder dan een jaar.

Liquide middelen

Deze betreffen kastegoeden en direct opeisbare banktegoeden die tegen de nominale waarde worden opgenomen.

Algemeen reservefonds

Deze post betreft een statutaire bepaling en muteert in principe jaarlijks op basis van een twintig procent dotatie van de nettowinst per boekjaar. In geval van een negatief resultaat per boekjaar vindt er geen dotatie plaats. Overigens heeft de post ook het karakter van een algemene reserve, omdat er ook andere vermogensmutaties op worden geboekt zoals schenkingsmiddelen van internationale donoren.

Onverdeeld resultaat boekjaar

Deze post heeft betrekking op het nog nader te bestemmen resultaat door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders over het verslagjaar. In geval van negatieve resultaten worden deze separaat tot uiting gebracht als te verrekenen verliezen totdat de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een formeel besluit daarover heeft genomen.

Voorzieningen (algemeen)

De onder deze post opgenomen voorzieningen zijn langlopend van aard. De toevoegingen aan de voorzieningen betreffen een toerekening aan het verslagjaar van in de toekomst te verwachten uitgaven en hebben wat betreft de infrastructuur een egalisatiekarakter. De voorzieningen pensioenverplichting, de medische kosten en onderstandsuitkeringen zijn tegen de contante waarde gewaardeerd en de overige voorzieningen zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Voorziening voor medische kosten

Deze voorziening betreft medische kosten na pensionering van werknemers en is ontleend aan de rechten zoals opgenomen in de collectieve arbeidsovereenkomst tussen de vennootschap en haar personeel. De vorming van deze voorziening is gebaseerd op actuariële grondslagen en de daarbij gehanteerde veronderstellingen en de geldende regels voortvloeiende uit de collectieve arbeidsovereenkomst.

Voorziening voor onderstandsuitkering gepensioneerden

De voorziening voor onderstandsuitkering gepensioneerden betreft een reservering voor gepensioneerden, die als gevolg van door inflatie uitgeholde koopkracht een onderstand ontvangen. De voorziening wordt actuariëel bepaald.

Voorziening voor baggerwerkzaamheden, onderhoud infrastructuur en kade

Deze voorziening is bedoeld als kostenegalisatie gebaseerd op kostenramingen voor baggerwerkzaamheden, achterstallig onderhoud van infrastructuur en kade en is opgenomen tegen de nominale waarde.

Langlopende schulden

Deze betreffen schulden waarvan de aflossingsverplichting, geheel of ten dele, niet in het komende boekjaar vervalt. Termijnen die binnen een jaar vervallen worden onder kortlopende schulden opgenomen. De schulden worden voor de nominale waarde opgenomen.

Kortlopende schulden

Deze obligo's betreffen verplichtingen met een looptijd van in principe korter dan een jaar en worden tegen de nominale waarde opgenomen.

GRONDSLAGEN VAN RESULTAATBEPALING

Bruto-omzet

Onder bruto-omzet wordt verstaan de opbrengst uit geleverde diensten aan derden betreffende verhuur van ruimten en andere vormen van dienstverlening gelieerd aan de aard van het bedrijf. De opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht.

Kosten en lasten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds genoemde grondslagen van waardering en toegerekend aan het boekjaar waarop die betrekking hebben. De lasten worden evenzo verantwoord in het jaar waarop die betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Deze post regardeert primair interestbaten en -lasten en andere bankkosten en koersresultaten uit hoofde van herwaarderingen van vreemde valutapositionen in de USD-administratie.

Belastingen

De belastingen worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat, rekeninghoudend met fiscaal vrijgestelde posten respectievelijk met fiscaal geheel of gedeeltelijk niet-aftrekbare kosten en op basis van het in het verslagjaar geldende belastingtarief. Belastingverschillen wegens fiscaal tijdelijk afwijkende behandeling van posten van de jaarrekening worden ten gunste of ten laste gebracht van de post 'voorziening voor latente belastingverplichtingen'.

Uitgestelde belastingvorderingen worden opgenomen voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen, onbenutte fiscale faciliteiten en onbenutte fiscale verliezen, voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee het verrekenbare tijdelijke verschil kan worden verrekend, en de verrekenbare tijdelijke verschillen, onbenutte fiscale faciliteiten en onbenutte fiscale verliezen kunnen worden aangewend.

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt de kasstroom uit operationele activiteiten afgeleid uit het resultaat. Daartoe wordt het gerapporteerde resultaat aangepast voor:

- Posten van de winst- en verliesrekening die geen invloed hebben op de ontvangsten en uitgaven in dezelfde periode (bijvoorbeeld afschrijvingen, toevoegingen aan voorzieningen);
- Mutaties in voorzieningen, overlopende posten, handelsdebiteuren, handelscrediteuren (bijvoorbeeld de uitgaven welke ten laste zijn gebracht van voorzieningen);
- Posten van de winst- en verliesrekeningen waarvan de samenhangende ontvangsten en uitgaven geen deel uitmaken van de operationele activiteiten (bijvoorbeeld een boekwinst op desinvesteringen).

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2019

5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

Immateriële vaste activa

Deze post betreft de geschatte gekapitaliseerde erfpachtcanon van het bij oprichting in erfpacht verkregen terrein, groot 60.5 ha. Op deze geschatte waarde wordt over de looptijd van het recht van erfpacht in ca. 75 jaar afgeschreven. De resterende looptijd ultimo 2019 na afschrijving over het verslagjaar bedraagt 27 jaar.

De samenstelling van de immateriële vaste activa is als volgt:

	2019	2018
	USD	USD
Gekapitaliseerde erfpachtscanon	1,479	1,534
xPort software	241,268	271,426
	<u>242,747</u>	<u>272.960</u>

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt:

	Aansch.w.	Invest.	Aansch.w.	Afschr.	Cum.afschr.	Boekw.	Boekw.
	1/1/2019	2019	31/12/2019	2019	31/12/2019	31/12/2019	31/12/2018
	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD
Gekap. Erf-							
pachtscanon	4,120	-	4,120	55	2,641	1,479	1,534
xPort software	301,584	-	301,584	30,158	60,316	241,268	271,426
	<u>305,704</u>	<u>-</u>	<u>305,704</u>	<u>30,213</u>	<u>62,957</u>	<u>242,747</u>	<u>272,960</u>

Materiële vaste activa

De samenstelling van de materiële vaste activa is als volgt:

	2019	2018
	USD	USD
Terreinen	479,900	479,900
Infrastructuur (incl. waardevermindering)	108,285,970	113,096,696
Gebouwen en opstallen	4,945,619	5,447,234
Vervoersmiddelen	39,980	81,838
Inventarissen	266,301	257,523
Machines	258,142	31,650
	<u>114,275,912</u>	<u>119,394,841</u>
Onderhanden investering	35,577,988	34,203,117
	<u>149,853,900</u>	<u>153,597,958</u>

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2019

	Aanschafwaarde	Investerings	Aanschafwaarde	Afschrijvingen	Cum. afschrijving	Boekwaarde	Boekwaarde
	1/1/2019	2019	12/31/2019	2019	12/31/2019	12/31/2019	12/31/2018
	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD
Terreinen	535,044	-	535,044	-	55,144	479,900	479,900
Infrastructuur	179,500,436	-	179,500,436	4,810,722	71,214,466	108,285,970	113,096,696
Gebouwen en opstallen	12,161,217	-	12,161,217	501,615	7,215,598	4,945,619	5,447,234
Vervoersmiddel en	782,471		782,471	41,858	742,491	39,980	81,838
Inventarissen	3,198,452	84,076	3,282,528	76,113	3,016,227	266,301	257,523
Machines	730,775	256,346	987,121	29,854	728,979	258,142	31,650
Saldo onderhanden	196,908,395	340,422	197,248,817	5,460,162	82,972,905	114,275,912	119,394,841
Investering	34,203,117	1,374,871	35,577,988	-	-	35,577,988	34,203,117
	231,111,512	1,715,293	232,826,805	5,460,162	82,972,905	149,853,900	153,597,958

Terreinen

De terreinwaarde van het bij de oprichting in erfpacht verkregen terrein van de Staat Suriname, groot ca. 60,5 ha in ruil voor aandelen van de vennootschap, is niet geactiveerd. Op deze terreinoppervlakte zijn bedrijfsgebonden en niet-bedrijfsgebonden gebouwen opgezet en infrastructuur aangelegd. Voorts is ten behoeve van de bouw van een brug over de Suriname rivier bij beschikking C1444/592, no D2925 d.d. 20 december 1997 uit het bovengenoemd van de Staat verkregen terrein 6,16 ha aan de Republiek Suriname afgestaan, vooralsnog zonder verdere compensatie. De vennootschap heeft een rechtszaak aangespannen om onderhavig terrein terug te krijgen. Ook is een ander deel van ons terrein groot 1,013 ha door de Staat Suriname ingetrokken en afgestaan aan Trail Blazer N.V.. Hiertegen heeft onze vennootschap eveneens een rechtzaak aangespannen om het terrein terug te krijgen. De terreinen zijn in mei 2014 getaxeerd en hebben netto naar schatting een waarde van ca. USD 123 miljoen (2009: ca. USD 85 miljoen).

Overige materiële vaste activa

In het verslagjaar is de post onderhanden werken per saldo gemuteerd met een bedrag van positief USD 1,374,871 voor de projecten voor de bouw van een kade en grondverbetering Bacovensteiger en uitbreiding terrein voor afhandeling containers met inpoldering d.m.v. damconstructies die nog in uitvoering zijn. In het verslagjaar zijn er geen infrastructurele projecten gereed gekomen waardoor er geen overboekingen vanuit de post onderhanden werken naar de activa groep Infrastructuur heeft plaatsgevonden. De projecten worden volledig gefinancierd uit kredietfaciliteiten van een contractor. In 2019 zijn er geen afwijkingen tussen de commerciële en fiscale afschrijvingen.

Financiële vaste activa

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2019

Deze post is als volgt samengesteld:

	2019	2018
	USD	USD
Leningen aan Staatsbedrijven/ de Staat	819	819
Deelneming Suricon N.V.	2,809	2,863
	<u>3,628</u>	<u>3,682</u>

De leningen aan staatsbedrijven/de Staat zijn niet rentedragend.

Vorderingen

De vorderingen betreffen voornamelijk de terminal operators en scheepsagenten en zijn als volgt samengesteld:

	2019	2018
	USD	USD
Handelsdebiteuren	7,983,994	7,275,241
Af: voorziening voor handelsdebiteuren	(4,535,588)	(4,324,692)
	<u>3,448,406</u>	<u>2,950,549</u>

De toename van de voorziening in het verslagjaar bedraagt USD 210,896. Van de totaal getroffen voorziening heeft een groot deel betrekking op de vordering voor terminal huur van één van de terminal operators. Bij vonnis van de kantonrechter d.d. 21 januari 2015 is beslist dat de beslissing van de arbitrage commissie van 31 juli 2014 ten uitvoer kan worden gelegd. Per ultimo februari 2015 heeft de ontruiming plaatsgevonden. Verder is bedoelde terminal operator veroordeeld, de vordering vanaf juli 2010 tot en met november 2014 groot USD 2,968,040 te betalen. Vanwege onzekerheden met betrekking tot verhaalsmogelijkheden is de voorziening voor oninbaarheid getroffen.

Overige vorderingen en overlopende activa

De post is als volgt opgebouwd:

	2019	2018
	USD	USD
Transitorische activa	150,140	240,584
Te vorderen Inkomstenbelasting	1,183,730	1,183,730
Vordering op Ministerie van Financiën (container scan project)	153,076	153,076
Voorschot dividenden	1,800,000	1,300,000
Voorschotten personeel	8,025	8,166
Innovatie Technologies N.V./Iroads	93,083	-
Voorziening Innovatie Technologies N.V./Iroads	(93,083)	-
	<u>3,294,971</u>	<u>2,885,556</u>

Per ultimo boekjaar bedraagt de te vorderen inkomstenbelasting USD 1,183,730 (2018: te vorderen USD 1,183,730) zijn de vorderingen op de fiscus welke zijn ontstaan doordat er over de boekjaren 2003, 2006, 2011, 2013, 2014 en 2015 op basis van de voorlopige aangifte van inkomstenbelasting meer is afgedragen dan de finale verplichting. De vordering over 2003 bedraagt USD 4,163 over 2006 USD 113,636, over 2011 USD 221,967, over 2013 USD 63,363, over 2014 USD 145,904 en over 2015 USD 634,697.

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2019

Op 22 augustus 2019 is onze vennootschap door de Kantonrechter in het Eerste Kanton veroordeeld om aan Inovative Technologies N.V./Iroads voor geleden schade op de Nieuwe Haven een bedrag van USD 71,261.92 vermeerderd met 6 procent rente per jaar te betalen. Tegen dit vonnis is onze vennootschap op 9 september 2019 in appèl gegaan. Op 18 december 2019 heeft onze vennootschap het bedrag van USD 98,082.50 aan de advocaat van betrokkene overgemaakt. Vooruitlopend op de uitkomst van de behandeling van onderhavige zaak in appèl is het betaald bedrag volledig voorziening.

Liquide middelen

De post is als volgt opgebouwd:

	2019	2018
	USD	USD
Bank	8,618,696	6,780,265
Kas	143,541	143,433
	<u>8,762,237</u>	<u>6,923,698</u>

De onder de post 'liquide middelen' voorkomende bank- en kastegoeden in Surinaamse Dollars en Euro zijn omgerekend tegen de koers van SRD 7.52 = USD 1 en Euro 1 = USD 1.1234 (2018: SRD 7.52 = USD 1 en Euro 1 = USD 1.1450).

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de vennootschap.

Eigen vermogen

Aandelenkapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap, groot SRD 30,000, bestaat uit 600 gewone aandelen van nominaal SRD 50 en luiden op naam. Er is SRD 22,550 ofwel 451 aan aandelen geplaatst en volgestort. Het maatschappelijk kapitaal alsook de niet-geplaatste aandelen zijn per 1 januari 2003 geconverteerd tegen de koers van USD 1 = SRG 2,495 en zijn op dit niveau gefixeerd. De naar US-dollar geconverteerde waarde van het geplaatste en volgestort kapitaal bedraagt USD 9,038. In het verslagjaar zijn er geen mutaties geweest in het aandelenkapitaal.

Algemeen reservefonds

De post muteert in de regel door toevoegingen uit de winst. Echter is de vanwege de rehabilitatie in de periode 2007-2011 verkregen toegevoegde waarde aan het havenbedrijf als informele kapitaalbreng van de enige aandeelhouder van N.V. Havenbeheer Suriname, de Staat Suriname, in het eigen vermogen van de vennootschap onder de post 'Algemeen Reservefonds' verwerkt. De toerekening van de schenkingsmiddelen aan het eigen vermogen heeft plaatsgevonden op basis van de voortgang der werken en de daarvoor door het Ministerie van Planning en Ontwikkelingssamenwerking aan de aannemer uitbetaalde declaraties.

In artikel 23 van de statuten is bepaald dat het algemeen reservefonds mede bestemd is voor dekking van verliezen welke de vennootschap mocht lijden.

Het verloop van het algemeen reservefonds is als volgt:

	2019	2018
	USD	USD
Stand per 1 januari	81,588,456	81,136,286
- Toevoeging 20% statutaire toevoeging uit de nettowinst boekjaar	393,594	452,170
Stand per 31 december	<u>81,982,050</u>	<u>81,588,456</u>

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2019

De samenstelling van het reservefonds is als volgt:

	2019	2018
	USD	USD
<i>Vrije Reserve:</i>		
- Geconverteerd saldo algemeen reservefonds per 1-1-2003	8,970,542	8,970,542
- Statutaire toevoeging uit de nettowinst v.a. 2003 t.e.m. boekjaar	2,917,865	2,524,271
- Winstbestemming conform AvA v.a. 2003 t.e.m. 2010	3,983,992	3,983,992
- Gerealiseerde herwaardering 2003-2007	1,764,464	1,764,464
	<u>17,636,863</u>	<u>17,243,269</u>
<i>Niet vrije reserve:</i>		
Schenkingsmiddelen	66,057,757	66,057,757
Af: afboekingen investering in infrastructuur etc. vóór 2007	<u>(1,712,570)</u>	<u>(1,712,570)</u>
	<u>64,345,187</u>	<u>64,345,187</u>
Stand per 31 december	<u><u>81,982,050</u></u>	<u><u>81,588,456</u></u>

Onverdeeld resultaat voorgaande boekjaren

Het verloop van de post is als volgt:

	2019	2018
	USD	USD
Stand per 1 januari	(6,789,335)	(8,118,312)
Overgeboekt naar Algemeen reservefonds		
Onverdeeld resultaat vorig boekjaar	<u>1,808,680</u>	<u>1,328,977</u>
Stand per 31 december	<u><u>(4,980,655)</u></u>	<u><u>(6,789,335)</u></u>

Resultaat boekjaar

	2019	2018
	USD	USD
Nettowinst boekjaar conform resultatenrekening	1,967,972	2,260,850
Af: statutaire toevoeging aan algemeen reservefonds	<u>(393,594)</u>	<u>(452,170)</u>
Nettowinst boekjaar na toevoeging aan algemeen reservefonds	<u><u>1,574,378</u></u>	<u><u>1,808,680</u></u>

Voorzieningen

De post 'voorzieningen' is als onderstaand samengesteld:

	2019	2018
	USD	USD
De post 'voorzieningen' is als onderstaand samengesteld:		
Voorziening voor medische kosten	5,369,472	4,567,786
Voorziening voor onderstandsuitkering gepensioneerden	392,964	372,276
Voorziening onderhoud kade en emplacement	4,793,416	4,290,352
Voorziening voor baggerwerken kade Nieuwe Haven Paramaribo	600,000	600,000
Voorziening voor baggerwerken port Nieuw Nickerie	<u>275,000</u>	<u>275,000</u>
Stand per 31 december	<u><u>11,430,852</u></u>	<u><u>10,105,414</u></u>

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2019

Voorziening voor medische kosten

Deze voorziening betreft medische kosten na pensionering voor de werknemers van de vennootschap en is gebaseerd op rechten zoals opgenomen in de collectieve arbeidsovereenkomst tussen de vennootschap en haar personeel. De vorming van deze voorziening is gebaseerd op een actuariële berekening en luidt in US-dollar. Op basis van deze actuariële berekening bedraagt de voorziening per 31 december 2019 USD 5,369,472. De voorziening betreft 172 actieve werknemers en 69 gepensioneerden.

Het verloop van deze post is als volgt:

	2019	2018
	USD	USD
Stand per 1 januari	4,567,786	4,359,765
Uitkering in het boekjaar		
Toevoeging in het boekjaar	801,686	208,021
Stand per 31 december	5,369,472	4,567,786

De bruto actuariële berekende toevoeging aan de Voorziening voor medische kosten bedroeg in het verslagjaar USD 801,686 (2018: toevoeging USD 208,021).

Voorziening voor onderstandsuitkering gepensioneerden

Ten laste van de post ‘voorziening voor onderstandsuitkering’, worden voor een groep van personen aanvullingen op huidige pensioenuitkeringen verricht. De vorming van deze voorziening is gebaseerd op actuariële berekeningen en luidt in US-dollar. In het verslagjaar zijn de actuariële veronderstellingen aangepast. De voorziening betreft 26 gepensioneerde werknemers.

Het verloop van de voorziening voor onderstandsuitkering is als volgt:

	2019	2018
	USD	USD
Stand per 1 januari	372,276	407,051
Uitkering in het boekjaar	(35,342)	(35,332)
Toevoeging/ Vrijval in het boekjaar	56,030	557
Stand per 31 december	392,964	372,276

Voorziening voor baggerwerkzaamheden, onderhoud kade en emplacement

Het verloop van deze post is als volgt:

	2019	2018
	USD	USD
Stand per 1 januari	5,165,352	4,662,288
Toevoeging onderhoudsvoorziening kade en emplacement	503,064	503,064
Schilderen hekwerken e.d.	-	-
Stand per 31 december	5,668,416	5,165,352

De voorziening betreft een bedrag van USD 4,793,416 voor het onderhoud van de kade en het emplacement, in dynamisch opzicht opgebouwd vanaf 2009 (in 2009 ca. USD 377,300 en in de jaren daarna ca. USD 503,061 per jaar), verminderd in 2011 met grootonderhoud van de kade palen voor USD 348,250, in 2014 voor het boren van gaten in het kadedek met USD 50,271, in 2015 voor het schilderen van hekwerken met USD 49,125, in 2016 met USD 145,420 en in 2017 met USD 21.445 alsmede een bedrag van USD 275,000

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2019

voor baggerwerkzaamheden in de Nickerie rivier en een bedrag van USD 600,000 voor baggerwerkzaamheden voor de kade in de Suriname rivier. De baggerwerkzaamheden in de Nickerierivier worden op USD 2,700,000 geschat, waarvan geacht wordt dat slechts het gedeelte voor de kade voor rekening van onze vennootschap komt en de rest voor de Staat Suriname.

De baggerwerkzaamheden in de Suriname rivier werden op USD 650,000 geschat en er werd vanaf het boekjaar 2014 een jaarlijkse voorziening van USD 130,000 gevormd. Het oorspronkelijk geschat bedrag is teruggebracht van USD 650,000 naar USD 600,000 en vanwege het stellig voornemen om de baggerwerkzaamheden vervroegd te doen uitvoeren is het restant bedrag van USD 340,000 in 2016 voorzien. Doordat er enige stagnatie in de voorbereidingen is ontstaan zal de uitvoering in 2020 plaatsvinden.

Langlopende schulden

Deze post betreft de onderstaande zevental leningen o/g:

	2019	2018
	USD	USD
Lening o/g Islamic Development Bank (Republiek Suriname)	15,297,811	15,428,214
Lening o/g N.V. Nationaal Uitvoeringsbedrijf (N.V. N.U.B 1)	7,562	7,562
Lening o/g N.V. Nationaal Uitvoeringsbedrijf (N.V. N.U.B 2)	36,016,758	39,655,658
Lening o/g N.V. Nationaal Uitvoeringsbedrijf (N.V. N.U.B 3)	17,004,607	16,728,557
Lening Hakrinbank N. V.	-	831,943
Lening De Surinaamsche Bank N.V.	-	371,672
Lening Republic Bank (voorheen RBC Royal bank)	-	661,569
Lening Integra Marine & Freight Services	222,000	366,000
	<u>68,548,738</u>	<u>74,051,175</u>
 Af: kortlopend deel langlopende Leningen - Lening Islamic Development Bank	10,587,563	9,552,932
- Lening N.V. NUB 1 t/m3	6,700,000	5,740,000
- Lening Hakrinbank N.V.	-	184,783
- Lening De Surinaamsche Bank N.V.	-	137,400
- Lening Republic Bank (voorheen RBC Royal bank)	-	202,116
- Lening Integra Marine & Freight Services	144,000	144,000
	<u>51,117,175</u>	<u>58,089,944</u>

Lening o/g Islamic Development Bank/Republiek Suriname

Op 23 oktober 2005 is er tussen de Republiek van Suriname en de Islamic Development Bank een Istisna'a overeenkomst gesloten voor een bedrag van USD 11.04 miljoen ten behoeve van de upgradering van het havencomplex te Nickerie. De lening zal afhankelijk van de vorderingen van de werkzaamheden worden opgenomen in een tijdsbestek van 3 jaar. De lening heeft een looptijd van 15 jaar, een rentevoet van 6 procent p.a. Op 30 mei 2009 hebben de Islamic Development Bank en de Republiek Suriname een amendement getekend voor een verhoging van USD 5.5 miljoen, waardoor de lening thans een plafond heeft van USD 16.54 miljoen. Nadere bepalingen w.o. de aflossing, aflossingsperiode en de aansprakelijkheid van de verhoging dienen nog geformaliseerd te worden. Inmiddels hebben wij op 13 januari 2014 via de Centrale Bank van Suriname de finale terugbetalingsoverzichten ontvangen. De Islamic Development Bank (IsDB) heeft de lening geplitst in 2 (twee) leningen namelijk op basis van de oorspronkelijke lening van USD 11.04 miljoen (1^e lening) en de additionele lening van USD 5.5 miljoen (2^e lening).

De 1^e lening bedraagt per 17 juni 2011 Islamic Dinar (ID) 7,512,336.33 (USD 11,568,997.95) zijnde het getrokken bedrag van ID 7,122,061.88 (USD 10,967,975.30) en de rente tot en met 17 juni 2011 voor een bedrag van ID 390,274.45 (USD 601,022.65). Deze lening zal in 24 gelijke halfjaarlijkse termijnen van elk

groot ID 441,498.50 (USD 679,907.69) worden afgelost te beginnen op 17 december 2011 en eindigende op 17 juni 2023. Een halfjaarlijkse termijn bestaat uit een aflossingsbestanddeel van ID 296,752.58 (USD 456,998.97) en een rentebestanddeel van ID 144,745.92 (USD 222,908.72). Per 31 december 2019 is er een betalingsachterstand van 17 halfjaarlijkse termijnen gelijk aan ID 7,505,474.50 (USD 10,850,340.46). Per ultimo van het verslagjaar bedraagt het saldo van de lening ID 7,512,336.33 (USD 11,093,064.80).

De 2^e lening bedraagt per 5 juli 2013 Islamic Dinar (ID) 2,842,956.03 (USD 4,378,152.29) zijnde het getrokken bedrag van ID 2,614,015.13 (USD 4,025,583.30) en de rente tot en met 5 juli 2013 voor een bedrag van ID 228,940.90 (USD 352,568.99). Deze lening zal in 24 gelijke halfjaarlijkse termijnen van elk groot ID 167,079.96 (USD 257,303.14) worden afgelost te beginnen op 5 januari 2014 en eindigende op 5 juli 2025. Een halfjaarlijkse termijn bestaat uit een aflossingsbestanddeel van ID 118,456.50 (USD 182,423.01) en een rentebestanddeel van ID 48,623.46 (USD 74,880.13). Per balansdatum is er een betalingsachterstand van 12 halfjaarlijkse termijnen gelijk aan ID 2,004,959.52 (USD 2,843,052.32).

Per ultimo van het verslagjaar bedraagt het saldo van de lening ID 2,842,956.03 (USD 4,204,745.95).

De bedragen van beide leningen zijn omgerekend tegen de koers per 31 december 2013 ID 1 = USD 1.54 met uitzondering van de betalingsachterstanden (reeds vervallen termijnen). Dit gedeelte is omgerekend tegen de koers per betaaldatum c.q. vervaldatum van de termijnen. De omrekeningskoers is vanaf ultimo 2013 gehandhaafd op 1.54 waarbij koersresultaten worden verwerkt op het moment dat de termijnen vervallen of aflossingen plaatsvinden gedurende de looptijd van de leningen.

Wij zijn met het Ministerie van Financiën bezig om een betalingsregeling te treffen voor de ontstane betalingsachterstanden.

Lening o/g N.V. Nationaal Uitvoeringsbedrijf (N.V. N.U.B.1)

Betreft een kredietfaciliteit van USD 1.0 miljoen bij N.V. N.U.B. d.d. 17 juli 2007. Het aanvankelijk krediet van USD 1.0 miljoen is op 17 april 2009 verhoogd met USD 3.5 miljoen, op 14 augustus 2009 verhoogd met USD 5.65 miljoen, op 16 maart 2010 verhoogd met USD 2.35 miljoen, op 11 augustus 2011 verhoogd met USD 2.5 miljoen, op 12 september 2012 verhoogd met USD 4.1 miljoen en op 5 juli 2013 is deze faciliteit nogmaals met een bedrag van USD 2.2 miljoen verhoogd.

De kredietfaciliteit bedraagt dien ten gevolge maximaal USD 21.3 miljoen en is bestemd voor afronding van de oliesteiger en de rehabilitatie, uitbreiding en modernisering van de Nieuwe Haven te Paramaribo. Het rentepercentage bedraagt 6.8 procent per jaar voor het krediet tot USD 5.075 miljoen en over het resterende deel van het krediet van USD 16.225 miljoen 6.0 procent per jaar. De rente wordt berekend over het uitstaande bedrag. Ingaande eind juli 2013 is gedurende 10 maanden de maandelijkse aflossing verhoogd van USD 125,000 naar USD 150,000 verhoogd met rente afgelost te worden op straffe van 0.25 procent boeterente per dag. Hierna zullen gedurende de resterende looptijd van het krediet de maandelijkse termijnen USD 250,000 bedragen, verhoogd met rente op straffe van 0.25 procent boeterente per dag. Per ultimo van het vorig verslagjaar was in totaal een bedrag van USD 21,248,284 getrokken en volledig afgelost.

Lening o/g N.V. Nationaal Uitvoeringsbedrijf (N.V. N.U.B.2)

Op 26 augustus 2013 is een nieuw krediet met N.V. N.U.B. aangegaan voor een maximum bedrag van USD 35 miljoen ten behoeve van bouwwerken van het bedrijf. Het rentepercentage van dit krediet bedraagt 5.9 procent per jaar. De rente wordt berekend over het uitstaand saldo. De maandelijkse aflossing bedraagt ingaande eind september 2013 tot en met 30 juni 2018 USD 50,000 en daarna gedurende de resterende looptijd van het krediet USD 300,000, verhoogd met rente op straffe van 0.25 procent boeterente per dag. Op 5 november 2015 is dit krediet verhoogd met een bedrag van USD 2,288,475 naar USD 37,288,475. Over deze verhoging zal de rente gedurende de periode november 2015 tot en met november 2022 1.75 procent per jaar bedragen en daarna tot aan de dag der algehele voldoening 5.9 procent per jaar. Op 9 maart 2016 is dit krediet wederom verhoogd met een bedrag van USD 1,312,074 naar USD 38,600,549. Over deze verhoging zal de rente gedurende de periode maart 2016 tot en met maart 2019 3 procent per jaar bedragen en daarna tot aan de dag der algehele voldoening 5.9 procent per jaar. Per eind november 2015 is de maandelijkse aflossing van het totaal krediet verhoogd van USD 50,000 naar USD 60,000 tot en met 30 juni 2018 en daarna gedurende de resterende looptijd van het krediet naar USD 310,000. Op 9 mei 2016 is dit krediet verder verhoogd met

een bedrag van USD 13,154,625 naar USD 51,755,174. Over deze verhoging zal de rente voor de eerste 24 maanden 1.75 procent per jaar bedragen en daarna 5 procent. De aflossing van deze verhoging zal pas aanvangen na aflossing van de verstrekte voorgaande kredieten. Per ultimo van het verslagjaar was in totaal een bedrag van USD 45,768,377 (2018: USD 45,687,277) getrokken waarvan per balansdatum USD 9,751,619 (2018: USD 6,031,619) is afgelost.

Lening o/g N.V. Nationaal Uitvoeringsbedrijf (N.V. N.U.B.3)

Op 24 maart 2015 is ten behoeve van het project grondverbetering en de bouw van een nieuwe kade te Bacovensteiger een nieuw krediet met N.V. N.U.B. aangegaan voor een bedrag van USD 29,570,205. Het rentepercentage van dit krediet bedraagt 1.75 procent per jaar gedurende 3 jaren en daarna 5.9 procent per jaar tot aan de dag der algehele voldoening van dit krediet. De rente wordt berekend over het uitstaand saldo. De maandelijkse aflossing bedraagt ingaande eind maart 2015 USD 100,000, verhoogd met rente op straffe van 0.25 procent boeterente per dag. Per 1 januari 2020 zal de maandelijkse aflossing op de hoofdsom worden verhoogd met het vrijgekomen bedrag na de aflossingen van de vorige kredieten. Per ultimo van het verslagjaar was in totaal een bedrag van USD 22,604,607 (2018: USD 21,128,557) getrokken waarvan per balansdatum USD 5,600,000 (2018: USD 4,400,000) is afgelost.

Overeengekomen is dat de vennootschap geen nieuwe hypotheek zal vestigen op terreinen van de vennootschap zolang de lening en de verschuldigde rente niet volledig zijn betaald. Als het beschikbare krediet niet volledig wordt benut geldt voor de vennootschap een verplichting tot het verstrekken van opdrachten aan N.V. N.U.B. of het verstrekken van een vergoeding van 20 procent van de afgelaste werken.

Lening o/g Hakrinbank/De Surinaamsche Bank/Republic Bank (voorheen RBC Royal Bank (Suriname) N.V.)

Op 25 januari 2010 is als onderdeel van de co- financieringsovereenkomst d.d. 10 februari 2010 tussen Het Ministerie van PLOS en N.V. Havenbeheer Suriname een investeringskrediet gesloten van maximaal SRD 28 miljoen waarin de Hakrinbank N.V., De Surinaamsche Bank N.V. en de Republic Bank (voorheen RBC Royal Bank (Suriname) N.V.) met respectievelijk SRD 9.4 miljoen, SRD 9.3 miljoen en SRD 9.3 miljoen participeren. De Hakrinbank N.V. treedt op als administrerende bank. Het rentepercentage van het krediet bedraagt 11.5 procent per jaar. Per 1 mei 2015 hebben de Hakrinbank N.V. en de Republic Bank (voorheen RBC Royal Bank (Suriname)N.V.) het jaarlijkse rentepercentage verhoogd naar 12.0 procent terwijl De Surinaamsche Bank N.V. haar jaarlijkse rentepercentage per 1 oktober 2015 heeft verhoogd naar 12.0 procent en vervolgens per 1 december 2015 naar 13.0 procent. Gedurende het vorige verslagjaar 2016 zijn de rentepercentages meermalen aangepast. Het jaarlijkse rentepercentage van de Hakrinbank N.V. bedraagt vanaf ultimo 2016 17.0 procent, van de Surinaamsche Bank N.V. is per 1 januari 2017 verhoogd van 16.5 procent naar 20.2 procent en van de Republic Bank is vanaf 1 februari 2016 op 12.25 procent gebleven.

De omrekeningskoers is vanaf ultimo 2011 gehandhaafd op 2.78 waarbij koersresultaten worden verwerkt op het moment dat aflossingen plaatsvinden gedurende de looptijd van de lening. Deze koersresultaten worden in mindering van de rentelasten gebracht.

De overige voorwaarden van de verschillende bankinstellingen is als volgt:

Investeringskrediet Hakrinbank N.V.

Het krediet bedraagt SRD 9,4 miljoen en heeft een looptijd van 120 maanden en wordt maandelijks, na een aflossingsvrije periode van 12 maanden, ingaande ultimo januari 2011, met minimaal SRD 140,377, inclusief interest, afgelost. Gedurende de aflossingsvrije periode is de opgeboekte interest maandelijks voldaan. Het saldo van deze lening is per ultimo 2019 volledig afgelost en bedraagt derhalve nihil (2018: USD 831,943).

Investeringskrediet De Surinaamsche Bank N.V.

Het krediet bedraagt SRD 9.3 miljoen en heeft een looptijd van 120 maanden en wordt maandelijks, na een aflossingsvrije periode van 12 maanden, ingaande ultimo januari 2011, met minimaal SRD 86,112, exclusief interest, afgelost. De interest wordt maandelijks afzonderlijk in rekening gebracht. Gedurende de

aflossingsvrije periode is de opgeboekte interest maandelijks voldaan. Het saldo van deze lening is per ultimo 2019 volledig afgelost en bedraagt derhalve nihil (2018: USD 371,672).

Investeringskrediet Republic Bank (voorheen RBC Royal Bank (Suriname) N.V.)

Het krediet bedraagt SRD 9.3 miljoen en heeft een looptijd van 120 maanden en wordt maandelijks, na een aflossingsvrije periode van 12 maanden, ingaande ultimo januari 2011, met minimaal SRD 138,608.19, inclusief interest, afgelost. Gedurende de aflossingsvrije periode is de opgeboekte

interest maandelijks voldaan. Het saldo van deze lening is per ultimo 2019 volledig afgelost en bedraagt derhalve nihil (2018: USD 661,569).

Bij het niet tijdig voldoen van de gearrangeerde en overeengekomen aflossing(en) van de aflopende faciliteit zullen de banken, naast de overeengekomen debetrente, aan het eind van de maand een additionele achterstandsheffing in rekening brengen van 2 procent per maand over de achterstanden.

Dekking krediet:

1. Ten laste van de vennootschap is ten behoeve van de banken een gezamenlijk eerste krediethypotheek van SRD 16 miljoen gevestigd op:
 - Het recht van erfpacht groot 2.5601 ha met al hetgeen erop staat, aangeduid met de letters ABCDE en het nummer 1, gelegen te Paramaribo aan de Havenlaan Zuid en de Havenlaan West en deel uitmakende van het perceelland groot 49.5176 ha, waarover handelt de erfpachtbeschikking d.d. 09.11.1971, no. D 2311.
 - Het recht van erfpacht groot 2,1692 ha met al hetgeen erop staat, aangeduid met de letters ABCD en het nummer 11, gelegen te Paramaribo ten Zuiden van het Haventerrein en deel uitmaken de van het perceelland groot 49.5176 ha, waarover handelt de erfpachtbeschikking d.d. 09.11.1971, no. D 2311.
 - Het recht van erfpacht groot 2,518 m2 met al hetgeen erop staat, aangeduid met de letters ABCD en het nummer 111, gelegen te Paramaribo aan het verlengde van de Mangrovestraat (weg naar de Oliesteiger) en deel uitmakende van het perceelland groot 49.5176 ha, waarover handelt de erfpachtbeschikking d.d. 09.11.1971, no. D 2311.
2. Een notariële volmacht tot het vestigen van een tweede krediethypotheek van SRD 20.2 miljoen, ten laste van de vennootschap, ten behoeve van de banken gezamenlijk op de percelen genoemd onder punt 1.
3. Een negatieve hypotheekverklaring met hypotheekbelofte aan de banken gezamenlijk op de percelen genoemd onder punt 1.
4. Fiduciaire eigendomsoverdracht (f.e.o.) van de bedrijfsinventaris en overige roerende goederen aan de banken gezamenlijk.
5. Cessie van alle boekvorderingen aan de banken gezamenlijk.
6. Bijzondere cessie van de vorderingen op de terminal operators, uit hoofde van de lease van een deel van het terrein aan de banken gezamenlijk.

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2019

Lening Integra Marine & Freight Services

Op 13 september 2016 zijn de gebouwen en opstallen welke gevestigd zijn op het toenmalig verleend recht van opstal overgenomen door de vennootschap voor een bedrag van USD 690,000. Dit bedrag behelst een renteloos krediet welke in 58- maandelijkse termijnen van elk groot USD 12,000 zal worden terugbetaald aan Integra Marine & Freight Services. De eerste termijn vervalt op 13 oktober 2016 en de laatste vervalt op 12 juli 2021. Het saldo bedraagt per ultimo het verslagjaar 2019 USD 222,000 (2018: USD 366,000).

Kortlopende schulden

De verplichtingen op korte termijn zijn als volgt opgebouwd:

	2019	2018
	USD	USD
Accountantskosten en advieskosten over 2016/2019	84,240	62,100
Huurwaardebelasting over 2005-2007 t/m 2019	35,520	31,080
Verplichting inzake projecten	-	36,451
Reservering naheffing loonbelasting en AOV- premi 2003-2008	35,124	35,124
Reservering onderhoudskosten emplacement	106,595	108,719
Te betalen kosten financiële en fiscale diensten door derden	43,177	69,274
Te betalen rentekosten langlopende lening	5,673,904	4,566,069
Te betalen kosten nutsbedrijven	23,006	21,198
Overige schulden en overlopende passiva	1,039,922	930,960
Aflossing lening Integra Marine & Freight Services	144,000	144,000
Aflossing Lening Islamic Devekyment Bank	10,587,563	9,552,932
Aflossing Lening N.V. NUB 1 t/m 3	6,700,000	5,740,000
Aflossing Lening Hakrinbank N.V.	-	184,783
Aflossing Lening De Surinaamsche Bank N.V.	-	137,400
Aflossing Lening Republic Bank (voorheen RBC Royal Bank)	-	202,116
	<u>24,473,051</u>	<u>21,822,206</u>

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2019

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Investeringsverplichtingen

In het verslagjaar zijn er verschillende projecten in uitvoering waarvoor de vennootschap zich heeft gecommitteerd. De investeringsverplichtingen die hieruit voortvloeien bedragen in totaal USD 13,004,111 (2018: USD 14,561,261) gedekt door kredieten van aannemers voor in totaal USD 102,6 miljoen.

Overeengekomen is dat de vennootschap bij niet volledige benutting van de kredieten opdrachten zal verstrekken aan N.V. N.U.B. of een vergoeding van 20 procent van de afgelaste werken zal verstrekken.

Compensabele verliezen

Voor compensabele verliezen is geen belasting vordering in de balans opgenomen omdat realisatie daarvan nog niet waarschijnlijk is. Het totaalbedrag aan compensabele verliezen bedraagt per 31 december 2019 USD 1,806,481. De compensabele verliezen zijn gedurende 7 jaar verrekenbaar.

Het verloop van deze post is als volgt:

Verlies 2014	4,179,054
Verlies 2015	<u>5,626,410</u>
Compensabel verlies per 31 december 2015	9,805,464
Af: Winst 2016	<u>(2,108,940)</u>
Saldo compensabel verlies per 31 december 2016	7,696,524
Af: Winst 2017	<u>(1,661,221)</u>
Saldo compensabel verlies per 31 december 2017	6,035,303
Af: Winst 2018	<u>(2,260,850)</u>
Saldo compensabel verlies per 31 december 2018	3,774,453
Af: Winst 2019	<u>(1,967,972)</u>
Compensabel verlies per 31 december 2019	1,806,481

6 TOELICHTING OP DE WINST-EN VERLIESREKENING OVER 2019

Bruto-omzet

De bruto-omzet van de vennootschap is als volgt samengesteld:

	2019	2018
	USD	USD
Verwerkingsheffing	9,009,070	8,288,671
Verhuur van ruimten (w.o. opslagcapaciteit, gebouwen en terreinen)	7,536,066	7,015,145
Liggelden	628,428	578,544
Koelcontainer opbrengsten	1,004,177	1,068,807
Opbrengst uit levering van water en electra	72,815	79,929
Opbrengsten Nickerie (Verwerkingsheffing, Doorvoer e.d.)	124,666	221,794
	<u>18,375,222</u>	<u>17,252,890</u>
Overige opbrengsten	117,494	112,959
Totaal der bruto-omzet	<u><u>18,492,716</u></u>	<u><u>17,365,849</u></u>

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2019

Afschrijvingen

De afschrijvingen betreffen de afschrijvingslasten van de immateriële en materiële vaste activa en zijn als volgt opgebouwd:

	2019	2018
	USD	USD
Gekapitaliseerde erfpachtcanon	55	55
Xport	30,158	30,158
Afschrijvingskosten materiële vaste activa:	4,810,722	4,439,970
Infrastructuur	501,615	505,562
Gebouwen en opstallen	41,858	44,232
Vervoersmiddelen	76,113	82,477
Bedrijfsmiddelen	29,854	4,220
Machines	5,460,162	5,076,461
	5,490,375	5,106,674

Personeelskosten

De personeelskosten zijn als volgt samengesteld:

	2019	2018
	USD	USD
Lonen, salarissen, vakantietoeslag, gratificaties en jubilea	3,179,213	3,123,398
Overwerk	196,198	176,711
Emolumenten: kostenvergoedingen en toelagen	613,281	576,115
Sociale lasten inclusief pensioenkosten	750,262	550,066
Medische kosten	1,157,680	523,805
Overige personeelskosten	221,722	119,571
	6,118,356	5,069,666

Personeel in dienst van de vennootschap ultimo boekjaar	183:131 m / 52v	187:132 m / 55v
Gemiddeld aantal personeelsleden	185	189

Lonen, salarissen, vakantietoeslag, gratificaties en jubilea

De lonen, salarissen, vakantietoeslagen en gratificaties luiden in US-dollars en worden uitgekeerd voor de tegenwaarde in Surinaamse dollars.

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2019

Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten zijn verdeeld naar kostensoort en als volgt opgebouwd:

	2019	2018
	USD	USD
Onderhoud en reparatie gebouwen, terreinen en infrastructuur	827,918	805,931
Training, opleiding en seminars	216,243	219,738
Electra/ water	241,282	252,848
Huisvestingskosten	14,048	14,943
Diensten en adviezen van derden	178,005	266,321
Kantoorkosten	125,206	132,308
Accountantskosten	41,580	46,440
Gemeenschapsontwikkeling	118,058	98,853
Advertenties en reclamekosten	33,592	57,577
Transportkosten	30,643	30,720
Reis en verblijfskosten	15,723	9,690
Honorarium raad van commissarissen	91,119	88,181
Communicatiekosten	37,705	42,320
Representatiekosten	15,862	22,766
Aanhuur vaar en voertuigen	31,626	12,069
Voorziening debiteuren	303,977	133,071
Overige algemene kosten	268,108	233,930
	<u>2,590,695</u>	<u>2,467,706</u>

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2019

Financiële baten en (lasten)

Deze post is als volgt opgebouwd:

	2019	2018
	USD	USD
Saldo interestbaten/ (lasten)	(2,451,158)	(2,557,151)
Overige financiële baten/ (lasten)	125,840	96,198
Saldo financiële baten/ (lasten)	(2,325,318)	(2,460,953)

De totale interestbaten/(lasten) over 2019 bedragen USD 2,451,158 (2018: USD 2,557,151) inclusief een voordelig bedrag aan koersresultaten groot USD 1,175,661 (2018: USD 849,640) van dat deel van de (langlopende) schulden in SRD waarvoor vanaf ultimo 2011 de omrekeningskoers van 2.78 wordt gehandhaafd en verwerkt wordt op het moment dat de aflossingen plaatsvinden. De overige financiële baten/(lasten) betreffen koersverschillen als gevolg van omrekening en bankkosten.

7 OVERIGE GEGEVENS

CONTREVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: De Directie en de Raad van Commissarissen van N.V. Havenbeheer Suriname

A. Verklaring over de jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2019 (voor het jaar geëindigd op 31 december 2019) van de N.V. Havenbeheer Suriname te Paramaribo gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit rapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Havenbeheer Suriname per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de van toepassing zijnde algemeen aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de winst- en verliesrekening en het kasstroomoverzicht over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de nadere voorschriften controle en overige standaarden (NV COS). Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Havenbeheer Suriname zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO). Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- een algemene uiteenzetting over de resultaten, de financiële positie en fiscale positie; en
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de algemeen aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de nadere voorschriften controle en overige standaarden (NVCOS), ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze

werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de directie en de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Paramaribo, 26 november 2020

Hoogachtend,
Crowe Burgos Accountants N.V.

drs. Romeo K. Burgos RA
Managing Partner

OVERIGE GEGEVENS (Vervolg)

Gebeurtenissen na balansdatum

Geen.

Statutaire winstbestemming

Op grond van artikel 22 lid 1 zal 20 procent van de winst in het algemeen reservefonds worden gestort. Conform artikel 22 lid 2 (ex-artikel 33 lid 3) van de ondernemingsstatuten van N.V. Havenbeheer Suriname staat de resterende nettowinst ter beschikking van de aandeelhouders.

Vaststelling jaarrekening voorgaande boekjaren

In afwachting op het besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders is het negatief nettoresultaat over 2014 van USD 4,179,054, het negatief nettoresultaat over 2015 van USD 5,626,410, het positief nettoresultaat over 2016 van USD 2,108,640 na aftrek van de statutair bepaalde toevoeging van 20 procent ad USD 421,788 voor een bedrag van USD 1,687,152, het positief netto resultaat over 2017 van USD 1,661,221 na aftrek van de statutair bepaalde toevoeging van 20 procent ad USD 332,244 voor een bedrag van USD 1,328,977 en het positief nettoresultaat over 2018 van USD 2,260,850 na aftrek van de statutair bepaalde toevoeging van 20 procent ad USD 452,170 voor een bedrag van USD 1,808,680 in het eigen vermogen onder de post 'Onverdeeld resultaat voorgaand boekjaar' opgenomen.

Winstbestemming verslagjaar

De nettowinst over het boekjaar groot USD 1,967,972 is na aftrek van de 20 procent statutaire reserve groot USD 393,594 opgenomen voor een bedrag van USD 1,574,378 onder de post 'Resultaat boekjaar'. Dit bedrag is ter beschikking van de aandeelhouders. In artikel 23 van de statuten is aangegeven dat het algemeen reservefonds mede bestemd is voor dekking van verliezen welke de vennootschap mocht lijden.

Directie en Raad van Commissarissen

De Directie in het verslagjaar is gevoerd door de heer Drs.A.Talea (Managing Director), en de heer Mr.L. Latour (Commercieel Directeur).

In het verslagjaar is het toezichthoudend orgaan als volgt samengesteld:

mevrouw S. Raghoe	– President Commissaris
mevrouw A. Linger	– Secretaris
de heer H. Amstelveen	– Commissaris
de heer J. Slijngard	– Commissaris
de heer A. Wolf	– Commissaris
de heer K. Donk	– Commissaris